

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) és a tudományos diákköri tevékenység a jogszabályokban

A tudományos diákkörök, a tudományos diákköri tevékenység és az Országos Tudományos Diákköri Tanács minisztériumi, illetve törvényi szabályozása megalakulás óta biztosított.

Az 1952–2005 közötti időszak miniszteri utasításai, szabályzatai, törvényei:

A közoktatásügyi miniszter 85-0111/1952. K. M. utasítása a tudományos diákkörökről

Az oktatásügyi miniszter 854/8551–36/1954. O. M. számú utasítása a tudományos diákkörök feladatairól (Oktatásügyi Közlöny, 1954.)

Az oktatásügyi miniszter 1/1956. (O.K.1.) O. M. számú utasítása az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Tudományos Egyesületéről (Oktatásügyi Közlöny, 1956. 1.)

A tudományos diákkörök további működéséről (Művelődési Közlöny, 1957. 12.)

A művelődésügyi miniszter 125/1960. (M.M.7.) M. M. számú együttes utasítása a tudományos diákkörök működéséről (Művelődési Közlöny, 1960. 7.)

A művelődésügyi miniszter 112/1973. (M.K.8.) MM számú utasítása tudományos diákkörökről (Művelődési Közlöny, 1973. 8.)

A művelődési miniszter 106/1986. (Műv.K.19.) MM számú utasítása a tudományos diákkörökről (Művelődési Közlöny, 1986. 19.)

1993. évi LXXX. törvény a felsőoktatásról

67. § A hallgatói önkormányzat joga, különösen ... e) tudományos és szakmai diákkörök szervezése és a dolgozatok közzététele; ...

A művelődési és közoktatási miniszter 4/1995. (Műv.K.36.) MKM utasítása egyes miniszteri utasítások és egyéb jogi iránymutatások hatályon kívül helyezéséről (Művelődési Közlöny, 1995. 36.)

1996. évi LXI. törvény a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény módosításáról

(32/A paragrafus 1–4 bekezdés TDK, OTDT) (Magyar Közlöny, 1996. 61.):

„30. § Az Ftv. a következő 32/A. §-sal egészül ki:

„32/A. § (1) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai és érdekképviselői szerve az Országos Tudományos Diákköri Tanács.

(2) Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos tevékenység, a tudományos diákköri mozgalom országos képviselete és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos diákfórumok szervezése.

(3) Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését az általa megalkotott szervezeti és működési szabályzat határozza meg.”

(4) Az országos diákköri tevékenység támogatásának pénzügyi fedezetére az éves hallgatói normatíva országos keretösszege egy ezrelékének megfelelő összeget kell előirányzatként biztosítani.”

A 2005-2011 közötti időszak törvénye:

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény

(A törvényt az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.)

(79. § (6) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai szervezete az Országos Tudományos Diákköri Tanács. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos és művészeti tevékenység, a diákköri mozgalom országos képvisellete és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos és művészeti diákfórumok szervezése. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését – az általa megalkotott – szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács támogatásához a törvényben „az éves hallgatói normatíva országos keretösszegének egy ezreléke” biztosított (128.§ (3) bekezdés c) pontja).

A 2011. utáni időszak törvényi szabályozása:

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény

(A törvényt az Országgyűlés a 2011. december 23-i ülésnapján fogadta el.)

A törvényben a XIV. fejezet 32. pont 54. § rendelkezik a tudományos diákkörök működtetéséről, mint a felsőoktatási intézményekben folyó tehetséggondozás egyik formájáról, amely a tantervi követelményeket meghaladó teljesítmény nyújtására képes tehetséges hallgatók felkutatására, felismerésére, szakmai, tudományos és művészeti tevékenységének elősegítésére szolgál.

63. § (4) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai szervezete az Országos Tudományos Diákköri Tanács. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos és művészeti tevékenység, a diákköri mozgalom országos képvisellete és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos és művészeti diákfórumok szervezése. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését – az általa megalkotott – szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 63. §-át a 2020. évi CXLVIII. törvény 57. §-a egészítette ki az (5) bekezdéssel, amelyet a 2021. évi CI. törvény módosított.

63. § (5) Az Országos Tudományos Diákköri Tanács jogi személy, székhelye Budapest, képviselétére az elnök jogosult. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács felett az ügyészség gyakorol törvényességi ellenőrzést. Az Országos Tudományos Diákköri Tanácsot az oktatási hivatal veszi nyilvántartásba. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács beszámolási és könyvvezetési kötelezettségére a számvitelről szóló törvényben az egyéb szervezetekre meghatározott szabályokat kell alkalmazni. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács – közhasznúsági nyilvántartásba vétel nélkül – közhasznú szervezet. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács megfelelő színvonalú működéséhez szükséges forrást a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap Kutatási Alaprésze terhére kell biztosítani.

24/2013. (II. 5.) Korm. rendelet a nemzeti felsőoktatási kiválóságról

13. § Az állam a tehetséggondozás fórumaként működő tudományos diákkörben végzett kiváló teljesítményt az Országos Tudományos Diákköri Konferencián (a továbbiakban: OTDK) kiosztott minősített helyezésekkel ismeri el. Az elismerés feltételeit az Országos Tudományos Diákköri Tanács (a továbbiakban: OTDT) határozza meg.

14. § (1) A tudományos diákkör széles kört érintő, a hazai, illetve határon túli felsőoktatási intézményekben, azok karain, intézeteiben, tanszékein, műhelyeiben és az ezen szervezetekkel együttműködő kutatóintézetekben működő önképzőköri forma. A diákköri tevékenység alapja az oktatók és hallgatók közötti együttműködés, műhelymunka, szakmai kapcsolat, a minőségi értelmiségi képzés fontos területe.

(2) A tudományos diákkör célja a kötelező tananyaggal kapcsolatos tudományos és művészeti ismeretek elmélyítése, bővítése, a tudományos igényű önképzés, a képzési követelményeket, a tantervi kötelezettséget meghaladó tudás elsajátítása, az alkotókészség kifejlesztése, a diáktudományos tevékenység feltételeinek biztosítása, a hallgatók bevonása a tudományos kutatásba, továbbá a diákköri munka során elért egyéni eredmények szakmai nyilvánosságának és megítélésének biztosítása, hasznosításának elősegítése.

(3) A tudományos diákkörökben a hallgatók kutatómunkát folytatnak, amelynek eredményeit pályamunkában (pályaműben) összegzik. Az így létrehozott alkotásokat a felsőoktatási intézményekben, azok karain, intézményközi, országos és nemzetközi tudományos diákköri konferenciákon mutatják be.

15. § (1) A tudományos diákkörök megalakulásának és működésének alapvető szabályairól a felsőoktatási intézmények szervezeti és működési szabályzatukban rendelkeznek.

(2) A szabályzatban foglaltaknak meg kell felelniük az OTDT által meghatározott alapelveknek.

(3) A felsőoktatási intézményekben folyó tudományos diákköri tevékenységet a felsőoktatási intézmények – valamint azok karainak – tudományos diákköri tanácsai felügyelik.

(4) A tudományos diákköri tanács elnökének személyéről a felsőoktatási intézmény (kar) vezetője tájékoztatja az OTDT-t.

16. § (1) Az OTDK-ra a hazai felsőoktatási intézmények, valamint azok karai tudományos diákköri tanácsainak felügyeletével, továbbá az intézményközi, illetve a határon túli területeken az OTDT által elismert és felhatalmazott szervezetek rendezésében lebonyolított tudományos diákköri konferenciákon szerezhetnek jogosultságot a hallgatók, az OTDK felhívásának megfelelő pályamunkájukkal.

(2) Az OTDK-t minden második évben a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke fővédnökségével, az OTDT által meghatározott tudományterületi szekciókban – az OTDT és az általa előzetesen kiválasztott intézmények – rendezik, az OTDT szabályainak megfelelően, a szakmai bizottságok felügyeletével.

(3) Az OTDK célja a hallgatók kutatási eredményeinek bemutatása és szakmai zsűri által történő értékelése, a hallgatók tudományos előmenetelének segítése és a hallgatók közötti szakmai, tudományos véleménycseréhez szükséges feltételek megteremtése.

17. § Az OTDT döntéseinek és operatív feladatainak végrehajtását az OTDT Titkársága bonyolítja le, vezetője az OTDT által választott titkár.

18. § A tudományos diákköri kiválósági rendszer, a nemzeti felsőoktatási kiválóság ösztöndíjak fedezetét, az OTDT és az OTDT Titkárság működéséhez szükséges forrást, továbbá az OTDK előkészítése és lebonyolítása támogatásának forrását az OTDT részére az NKFI Alap költségvetésében kell megtervezni.